

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Vuonna 2025 toimitetaan kahdet yleiset vaalit: samanaikaisesti aluevaalit ja kuntavaalit (jatkossa alue- ja kuntavaalit). Vaalipäivä on sunnuntai 13.4.2025 ja ennakkoäänestysajanjakso kotimaassa on 2.–8.4.2025.

Mainituista vaaleista löytyy yleistä tietoa oikeusministeriön vaalisivuilla kohdasta <https://vaalit.fi/alue-ja-kuntavaalit>.

Vaalilain ja OM:n 16.9.2024 antamien vaaliohjeiden (<https://vaalit.fi/vaaliviranomaiskirjeita-ja-muistioita>) mukaan kaupunginhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta ja laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta. Keskusvaalilautakunta määrää kotiaäänestyksen ja yleisen ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijat.

Koska Kauniainen on jaettu kolmeen äänestysalueeseen, tulee asettaa *kolme vaalilautakuntaa*. Sen sijaan Kauniaisissa on katsottu *yhden vaalitoimikunnan* riittävän. (Laitosäänestyspaikoiksi on esitetty Villa Bredan asumisyksikkö ja Kaunialan Sairaala.)

Vaalilautakunnan pääasiallisena tehtävänä on vaalipäivän äänestyksen järjestäminen äänestysalueella ja äänestysalueella annettujen äänestyslippujen alustava ääntenlaskenta ja toimittaminen edelleen. Vaalilautakuntien toiminta alkaa viimeistään vaaliviikonlopun perjantai-iltana tai lauantai-iltana, ja jatkuu myöhään sunnuntai-iltaan.

Vaalitoimikunnan tehtävä on järjestää ennakkoäänestys laitoksissa. Vaalitoimikunnan työ alkaa viimeistään ennakkoäänestyksen alkamispäivänä. Äänestys toimitetaan pitkälti arkisin päiväsaikaan.

Kuhunkin *vaalilautakuntaan* kuuluu viisi jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Kauniaisissa on perinteisesti valittu vaalilautakuntiin 5 varajäsentä, jotka yleensä ovat kaikki myös osallistuneet työhön.

Koska alue- ja kuntavaaleissa tulee sunnuntai-illan alustavassa laskennassa laskettavaksi iso määrä ääniä, tulisi pyrkiä siihen, että vaalilautakuntiin saadaan asetettua riittävästi jäseniä. Laskentaan voi myös osallistua lautakuntien itse valitsevat vaaliavustajat.

Vaalitoimikuntaan kuuluu kolme jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Kauniaisissa on perinteisesti valittu 3 varajäsentä, viime vaaleissa jonkin verran enemmän. Vaalitoimikunnan varajäsenet osallistuvat vaalityöhön vain varsinaisten jäsenten ollessa estyneitä.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalikelpoisuus vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan määräytyy sen mukaan kuin kuntalaissa säädetään (71 ja 74 §). Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenet sekä varajäsenet on valittava vaalikelpoisista kunnan asukkaista. Lisäksi heidän tulee olla äänioikeutettuja.

Vaalilain 15 §:n mukaan kuntavaaleissa sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten, että niiden varajäsenten, on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Ehdokkaita asetti vuoden 2021 kuntavaaleissa seuraavat 8 puoluetta:

- Svenska folkpartiet i Finland r.p.
- Suomen Keskusta r.p.
- Kansallinen Kokoomus r.p.
- Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p.
- Avoin Puolue r.p., Öppna Partiet r.p.
- Vihreä liitto r.p., Gröna förbundet r.p.
- Perussuomalaiset r.p.
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.

Kuntavaaleihin asetetut vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat toimivat samalla myös aluevaalien vaalilautakuntina / vaalitoimikuntina.

Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, ei muusta ryhmästä saisi valita kahta edustajaa. Harkittaessa edustavuutta vaalilautakunnissa ja -toimikunnassa tarkastellaan jäseniä ja varajäseniä erikseen.

Vaalilain mukaan ehdokas ei voi olla *vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä*; eikä ehdokas tai hänen lähisukulaisansa voi olla *vaalitoimikunnan jäsenenä tai varajäsenenä*.

Jokaisessa vaalitoimielimessä on oltava kumpaakin kansalliskieltä puhuvia, jotta pystytään palvelemaan äänestäjiä kielilain mukaisesti.

Tasa-arvolain 4 § 2 momentin mukaan tulee kunnallisissa toimielimissä olla sekä miehiä että naisia kumpiakin vähintään 40 %. Tasa-arvolain vaatimusten osalta jäseniä ja varajäseniä on tarkasteltava erikseen.

Vaalien kitkattoman kulun kannalta vaalilautakuntaan ja -toimikuntaan on pyrittävä valitsemaan riittävän kokemuksen ja pätevyyden saavuttaneita henkilöitä. OM:n vaaliohjeissa on painotettu, että toimielinten jäsenillä, *erityisesti puheenjohtajaksi nimettävillä, tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.*

Kaikilta kysymykseen tulevilta puolueilta tullaan tiedustelemaan halukkuutta osallistua kaupungin vuoden 2025 vaalien vaalitoimielinten asettamiseen nimiehdotuksineen tiettyyn ilmoitettuun määräpäivään mennessä. Käytännön syistä johtuen ei voida odottaa ehdokasasetteluun saakka (määräpäivä 4.3.2025). Puolueiden tulee varmistaa, että ehdotetut henkilöt antavat suostumuksensa tehtävään ja ovat varmasti käytettävissä.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

KH 24.02.2025 § 22

475/00.00.00.00/2024

Lisätiedot:

hallinnon erityisasiantuntija Pilvi Kalliomaa, puh. 050 411 0202

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kysymykseen tuleville puolueille sekä kaupungin valtuustoryhmien puheenjohtajille on lähetetty tiedustelut (7.11.2024, 13.1.2025 ja 28.1.2025) halukkuudesta osallistua vaalitoimielinten asettamiseen. Ehdotuksia on saatu 7 puolueelta. Ehdotetut henkilöt ilmenevät **oheismateriaalina** olevasta listasta.

Todettakoon, että kaupunginhallitus on kokouksessaan 18.11.2024 (§ 167) tarkistanut muun muassa nyt kysymyksessä oleville vaaliviranomaisille suoritettavat tuntikorvaukset.

Vaalilautakunnat

Vaalilautakuntiin on puolueiden toimesta ehdotettu 25 vaalikelpoista henkilöä, joista naisia 15 ja miehiä 10. Yksi vaalilautakuntiin ehdotettu henkilö ei ole vaalikelpoinen tehtävään, eikä häntä tämän vuoksi voida nimetä vaalilautakuntaan.

Vaalilain vaatima vähimmäismäärä on 8 henkilöä / lautakunta (5 jäsentä + 3 varajäsentä), joten kaikille vaalikelpoisille voidaan antaa paikka. Lisäksi on jonkin verran yritetty muuta kautta löytää täydennystä vaalilautakuntiin. Tarvittaessa vaalilautakunnat voivat myös ottaa itselleen tavanomaista enemmän vaaliavustajia, jotta saadaan riittävä määrä henkilöitä eri tehtäviin erityisesti vaalipäivän illan ääntenlaskentaan.

Sekä poliittista edustavuutta että tasa-arvolain vaatimuksia on huomioitava erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Näin ollen lautakuntien paikat on huomioitava kuuden lohkon osalta erikseen (1. vaalilautakunnan jäsenet; 1. vaalilautakunnan varajäsenet; 2. vaalilautakunnan jäsenet jne.).

Suurin osa vaalilautakuntiin ehdotetuista ovat aiemmin olleet mukana, ja on mahdollisimman pitkälle pyritty pitämään kokoonpanot samoina kuin viime vaaleissa. Puolueiden mahdollisimman tasapuolinen kohtelu varsinaisen jäsenyyden ja varajäsenyyden osalta on ehdotuksessa huomioitu. Tasa-arvolain vaatimukset ovat vaikuttaneet ehdotukseen. Todettakoon, että vaalilaissa ei ole tältä osin eroteltu puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia muista varsinaisista jäsenistä, ja puheenjohtajiksi ja varapuheenjohtajiksi onkin esitetty mahdollisimman paljon tähän tehtävään sopivaa kokemusta omaavia henkilöitä.

Vaalitoimikunta

Vaalitoimikuntaan on ehdotettu 6 henkilöä, joista naisia 3 ja miehiä 3. Ehdotuksia tuli 4 eri puolueelta. Vaalitoimikunnan työ on vaalilautakuntaan verrattuna huomattavasti haasteellisempi. Ehdotuksessa on huomioitu aiempi käytännön kokemus kyseisestä tehtävästä, huomioiden, että varajäsenet osallistuvat vaalitoimikunnan työhön vain varsinaisen jäsenen ollessa estynyt. Vaalitoimikuntaan tulee nimeä vähintään 3 jäsentä ja 3 varajäsentä, joten kaikille ehdotetuille henkilöille esitetään paikkaa.

Liitteenä on keskusvaalilautakunnan sihteeristön laatima ehdotus kevään 2025 alue- ja kuntavaalien vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanoiksi. Puolueille on pyritty jakamaan paikat mahdollisimman tasapuolisesti, kuitenkin kokemus, kielitaito ja sukupuolivaatimukset huomioiden.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus päättää

- asettaa vaalilautakunnat äänestysalueille 1, 2 ja 3 sekä yhden vaalitoimikunnan vuoden 2025 kevään alue- ja kuntavaaleja varten,

- valita vaalitoimielimiin puheenjohtajia, jäseniä ja varajäseniä (varajäsenet sijaantulojärjestyksessä) liitteen mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanot

Oheismateriaali:

Ehdotetut henkilöt

Jakelu:

Valitut henkilöt